

Nå er det alvor

Rustet for en usikker fremtid

Tone Grindland
Kommisjonsmedlem
04012024 Samfunnssikkerhetskonferansen

Kommisjonens mandat

- Gi **prinsipiell** vurdering av **styrker og svakheter** ved dagens beredskapssystemer.
- **Vurdere risiko og vesentlighet.**
- Omfatter **hele samfunnssikkerhetsfeltet**, Svalbard og hele krisespekteret
- Bør inkludere **sivilt-militært** samarbeid og **totalforsvaret**
- Bør vurdere betydning av **internasjonale forventninger** til og **forpliktelser** for norsk beredskap.
- Ha særlig fokus på **tverrsektorielle** utfordringer.
- Bør reflektere **prioriteringsutfordringer**
- Bør vurdere betydningen av **risikoaksept.**
- Ha nødvendig **kontakt og samarbeid** med relevante pågående prosesser, som **Forsvarskommisjonen.**

Kommisjonens tillegg

- Betydningen av **tillit**
 - **10 + 10 år**

Harald Sunde - Elisabeth Vik Aspaker – Anne Rygh Pedersen – Hanne Tangen Nilsen
Christian Stav – Knut Arild Hareide – Ellen Katrine Hætta – Jon Halvorsen
Cecilie Daae – Ola Yttre – Elise Lindeberg – Ida Stuberg – Anne Jørdahl Skuterud
Odd Jarl Borch – Are Tomasgard – Tone Grindland

Sekretariat.

Kommisjonens vurdering og hovedanbefalinger

Prinsipiell vurdering av norsk beredskap

- Sterk grunnberedskap
- Modernisert totalforsvar
- Tillitssamfunnet og rettsstaten
- Frivillige organisasjoner
- Oppstykket styring og ledelse
- Næringslivet ikke «påkoblet»
- Tverrsektorielt samarbeid
- Svak «føre var»-tenkning

Hovedanbefalinger: Et robust beredskapssystem

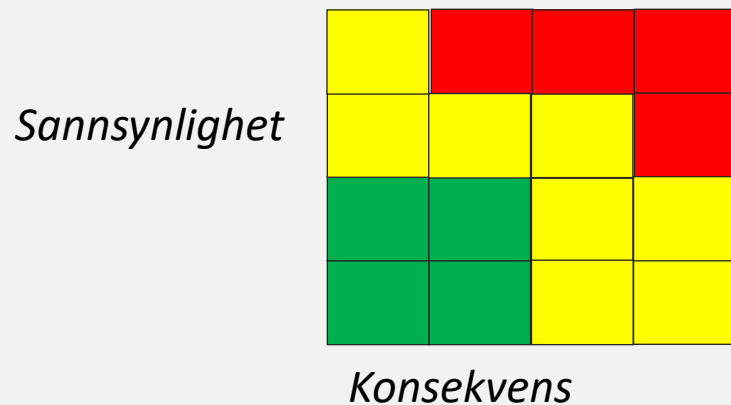
- En motstandsdyktig og utholdende befolkning
- Styrke lokalt og regionalt nivå i beredskap
- Styrke tverrsektorielt samarbeid
- Tettere integrering av næringslivet i beredskapsstrukturen
- Utvikle nasjonal situasjonsforståelse, ledelse og enhetlig rådsstruktur
- Utvide nordisk beredskapssamarbeid
- Videreutvikle grunnberedskapen
- Styrke beredskapsrollen til frivillige organisasjoner
- Forsterke arbeidet med infrastruktur og digital sikkerhet
- Styrke forsyningssikkerheten

En motstandsdyktig og utholdende befolkning

- Kommunisere alvoret i det helhetlige trusselbildet
- Lager av nødvendigheter for mer enn tre dager
- Mental robusthet mot krevende situasjoner og desinformasjon
- Dypere beredskapskompetanse

Styrke lokalt og regionalt nivå i beredskapen

Forbedret strategisk og operativt beredskapsarbeid

- Helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyser lokalt og regionalt
- Beredskapsplaner lokalt og regionalt
- Forsterkningsordning for kommunal krisehåndtering
- Interkommunalt samarbeid og «nabohjelp»

Rådsstruktur

- Forskriftsfeste lokalt beredskapsråd
- Videreutvikle fylkesberedskapsråd til regionalt beredskapsråd

Styrke statsforvalteren

- Friske midler til statsforvalterens beredskapsarbeid
- Forsterke statsforvalterens veilednings- og prioriteringsrolle

Styrke tverrsektorielt samarbeid

Scenariobasert beredskapsplanlegging

Felles, tverrsektorielle planforutsetninger

Nasjonal sikkerhets- og beredskapsstrategi

Langtidsplan for sivil beredskap

Langtidsplan for forsvarssektoren

Tettere integrering av næringslivet: Behovet 1

- **90 prosent** av militær transport for store militære operasjoner **leveres av sivile ressurser** chartret eller rekvirert fra kommersielle aktører
- Over **70 prosent av satellittkommunikasjonen** som brukes til forsvarsformål, **leveres av private aktører.**
- Ca. **90 prosent av den transatlantiske internettrafikken**, inkludert militær kommunikasjon, bæres av undersjøiske fiberoptiske kabler som er en **del av sivil elektronisk** kommunikasjonsinfrastruktur,
- Rundt **75 prosent** av vertsnasjonsstøtten til Nato-operasjoner **fra lokale, kommersielle tjenester**

22/02620

FFI-RAPPORT

Styrker og svakheter ved dagens totalforsvar

– rapport til Totalberedskapskommisjonen

Stig Rune Sellevåg
Gunn Alice Birkemo
Hanne Brøvik
Monica Endregard
Geir Enemo
Tonje Grunnan
Arnt Johnsen
Rune Lausund
Ole Jakob Sendstad
Aasmund Thuv

Tettere integrering av næringslivet: Behovet 2

- **1,8 millioner sysselsatt** i privat næringsliv
- 600 000 arbeidsplasser i **eksportrettet industri** – primært hav- og kystbasert
- **Verdens syvende største** handelsflåte
- **Næringslivet teknologiledende** – gjelder også forsvarsteknologi
- **Industrivernet** enorm lokal kapasitet: **17 400 personer i 230 kommuner**
- **Informasjonsflyten** mellom myndigheter og næringslivet ofte **svak**
- Offentlig-privat samarbeid preges av **transaksjonelle forhold**, ikke fellesskap og partnerskap

Tettere integrering av næringslivet: Fundamentet

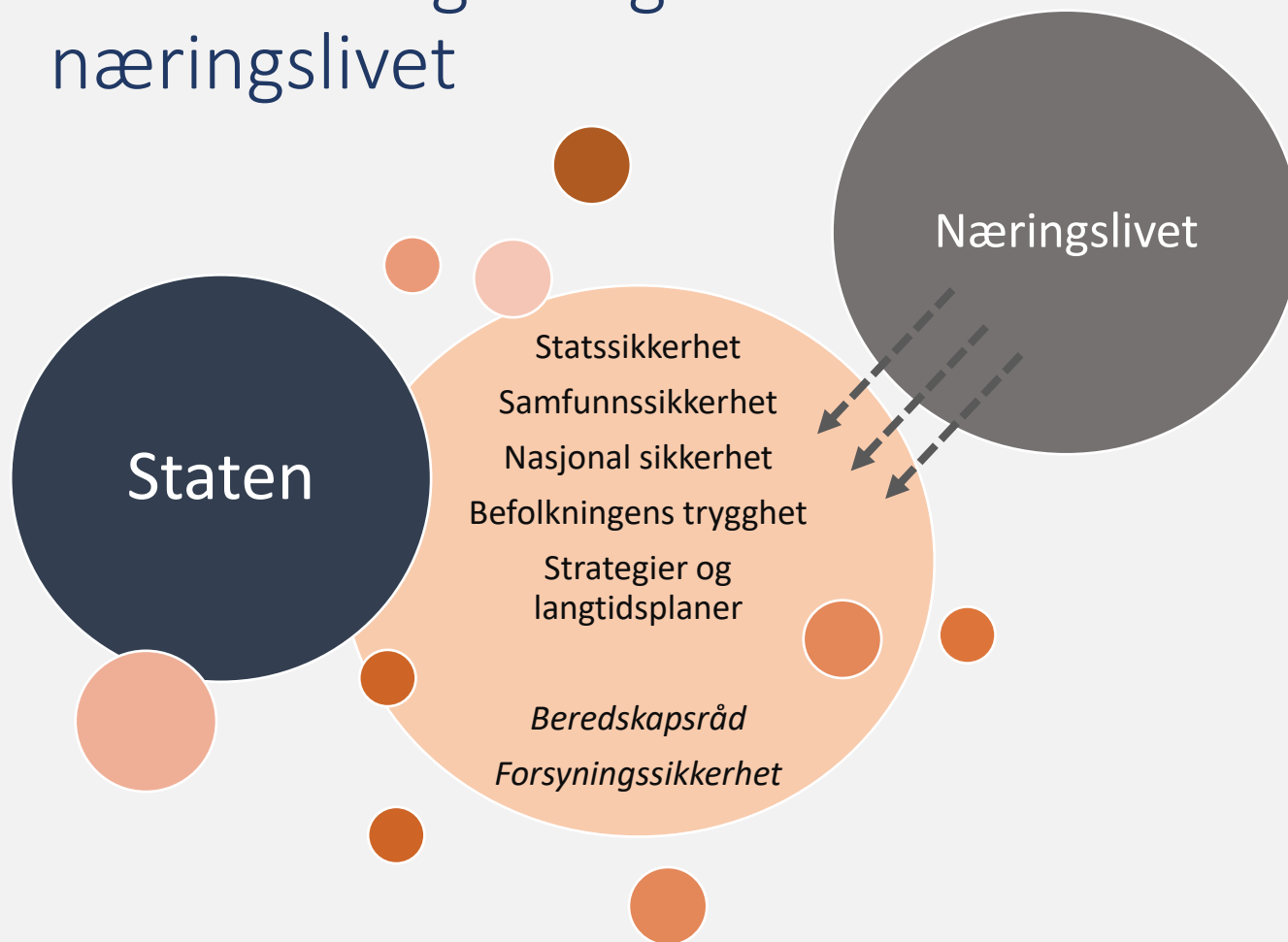
SAMFUNNSPERSPEKTIVET

- Beredskap i og for næringslivet
- Samfunnet er et **økosystem**: ulike aktører, ulike roller i ulike situasjoner – avhengigheter på kryss og tvers
- Næringslivets beredskap og evne til krisehåndtering: **en funksjon av samfunnsmessig tilhørighet**

MYNDIGHETSPERSPEKTIVET

- **Myndighetenes avhengighet** av næringslivet
- **Myndigheter setter krav til, og har behov for,** næringslivets ressurser for beredskap og krisehåndtering
- Næringslivet ansett som et **instrument**

Tettere integrering av næringslivet

UTVIKLE PARTNERSKAP

- Næringslivets egenberedskap og samfunnsrolle må forstås
- Næringslivets kapasiteter må være gripbare i krisehåndtering
- Næringslivet må være representert i beredskapsrådene
- Offentlig-privat forsyningsberedskapsorganisasjon basert på likeverdighet

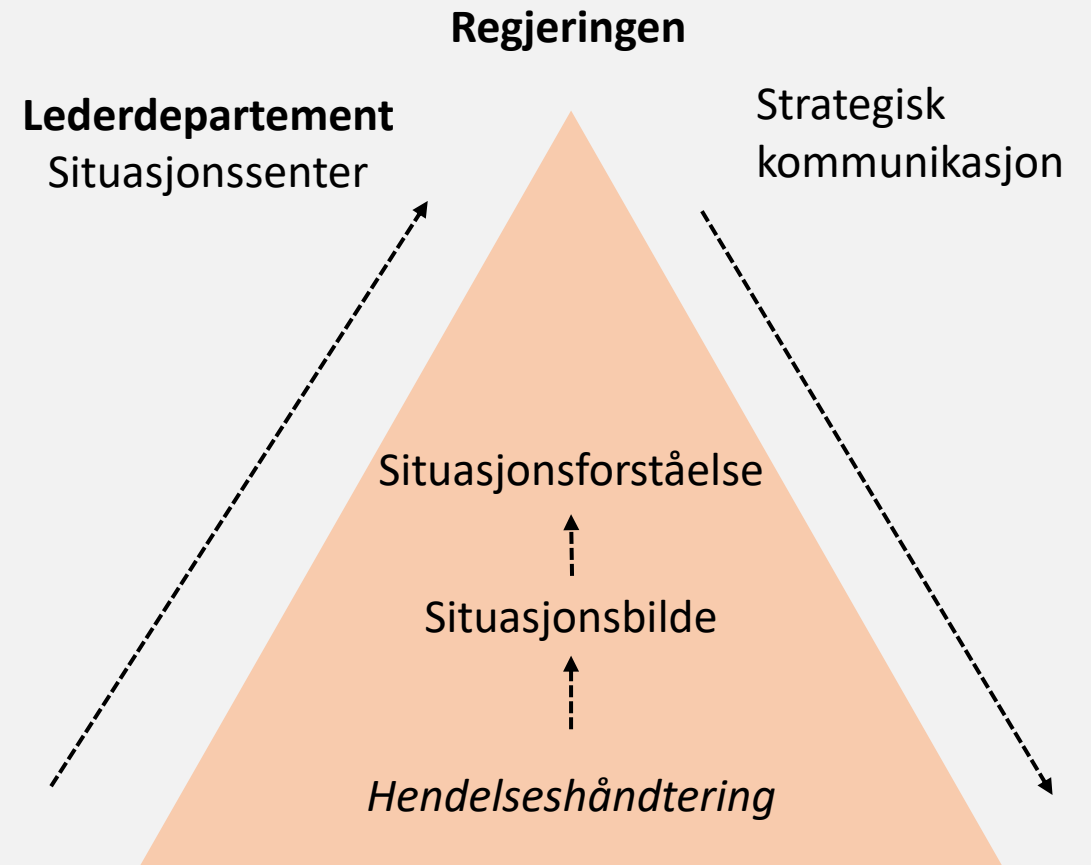
Utvikle nasjonal situasjonsforståelse, ledelse og enhetlig rådsstruktur

Funksjon på strategisk nivå skal gi regjeringen grunnlag for:

- Situasjonsforståelse
- Strategisk kommunikasjon

Tydlig kriseledelse:

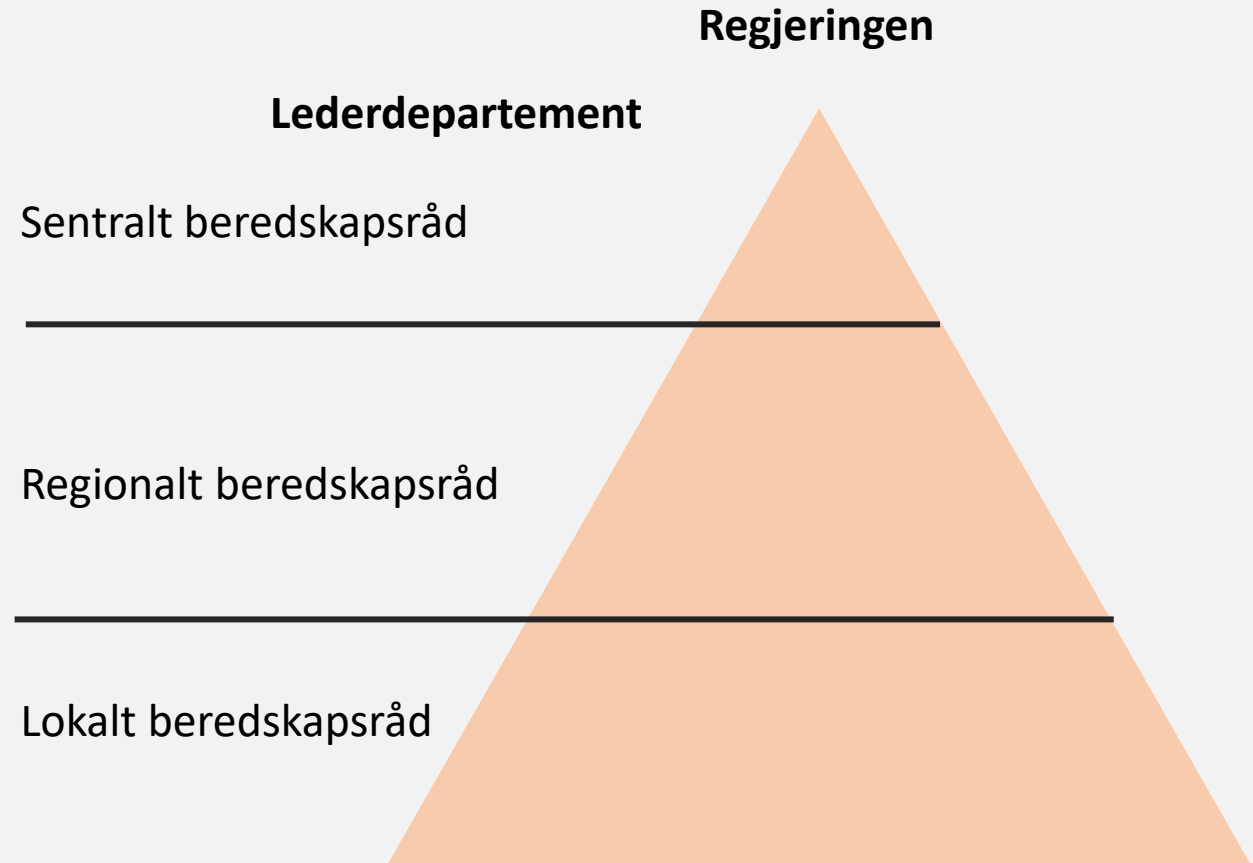
- Etablere fast lederdepartement på sivil side: Justis- og beredskapsdepartementet

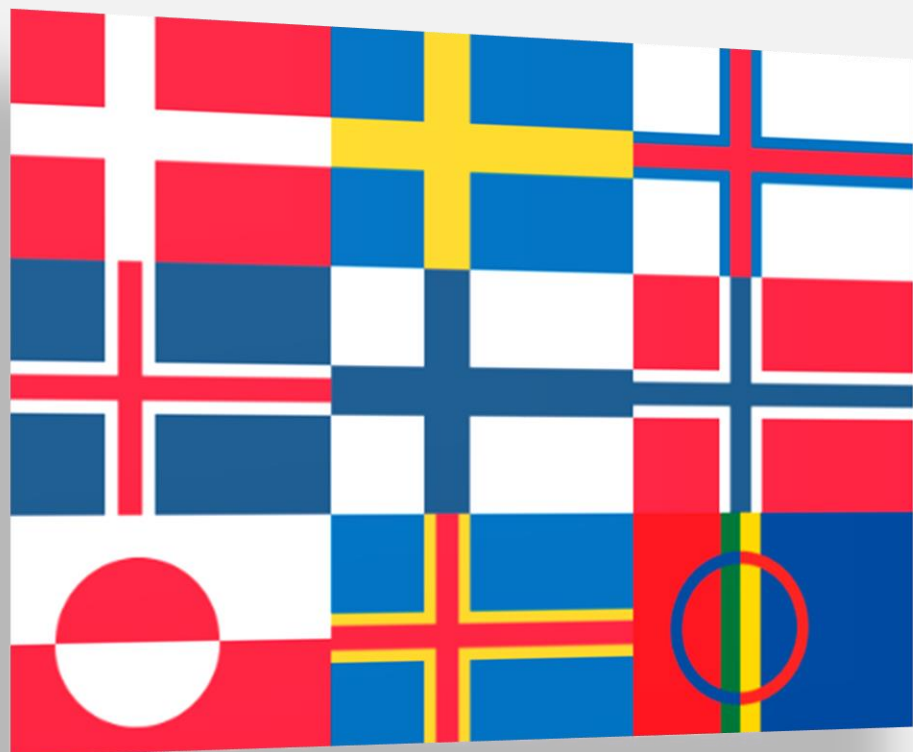
Utvikle nasjonal situasjonsforståelse, ledelse og enhetlig rådsstruktur

Enhetlig rådsstruktur på alle nivå:

- Rådgivende, ikke operative funksjoner
- Risiko- og sårbarhetsanalyser
- Beredskapsplaner
- Næringslivet og frivillige organisasjoner medlemmer på alle nivå

Utvide nordisk beredskapssamarbeid

Finsk og svensk medlemskap i Nato gir
muligheter for styrket militært og sivilt
beredskapssamarbeid

Nødvendig med mer integrert
totalforsvarssamarbeid spesielt knyttet til
alliert forsterkning og forsyningsikkerhet

Norsk initiativ for nordisk samarbeid innen
totalforsvar, samfunnsikkerhet og
beredskap

Videreutvikle grunnberedskapen

- Grunnberedskapen må videreutvikles for å sikre en tilstrekkelig god og desentralisert beredskap
- En forutsigbar dimensjonering av grunnberedskapen
- Lovfesting av den offentlig organiserte redningstjenestens organisering og verdigrunnlag
- Nasjonalt kunnskapssenter for redningstjenesten og samvirke
- Prioritering av digitale fellesløsninger

Bilde: Forsvaret

Styrke beredskapsrollen til frivillige organisasjoner

- Deltakelse i beredskapsråd på alle nivåer
- Reelt økonomisk løft for frivillige rednings- og beredskapsorganisasjoner: Økte tilskudd og fritak for avgifter på noen områder
- Kostnadsfri innføring av ny teknologi

Bilde: Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum - FORF

Forsterke arbeidet med infrastruktur og digital sikkerhet

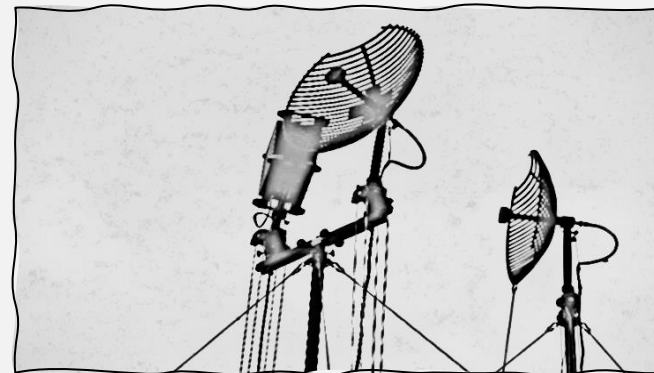
Strategi

Etablere strategi for nasjonal digital infrastruktur.

Risikostyring

Tverrsektorielle vurderinger av samfunnets digitale risiko

Flernasjonalt samarbeid

Styrke samarbeid med land Norge har et sikkerhetssamarbeid med om etablering av sikkerhetskrav og -standarder

Styrke forsyningssikkerheten

- Føre var
- Forsyningsberedskapsorganisasjon: offentlig-privat partnerskap gjennom likeverdighet
- Matberedskap basert på norske råvarer og produksjon

Nå er det alvor

Rustet for en usikker fremtid

Høringsfrist gikk ut 16. oktober 2023
Sak til behandling i Stortinget 2024